

POSVÁTNÁ AUTORITA

Pavel Hošek

Jedním z definičních znaků náboženství je tak či onak definovaná posvátná autorita. Tato autorita je pak zdrojem normativního výkladu sdílené náboženské tradice, a to na teoretické (věroučné) i praktické (mravoučné) rovině. Slouží tedy jako rozhodující kritérium rozlišení mezi náležitými a nenáležitými podobami náboženské víry a praxe. Může se jednat o soubor svatých textů – obvykle v kombinaci se závaznými a jasně stanovenými metodami interpretace nebo s institučně zakotvenou identifikací oprávněných vykladačů. Může se také jednat o „přirozenou“ autoritu mimořádně obdarovaných charismatických jednotlivců, nakolik je jejich charisma rozeznáno a ctěno v komunitě jejich stoupenců. Může se ovšem jednat také o náboženskou autoritu spojenou s úřadem, který je někdy děděn podle dynastického principu, mnohem častěji však bývá svěřen vyšší náboženskou (například církevní) instancí, případně udělen na základě volby věřícího společenství nebo jeho autorizovaných zástupců.

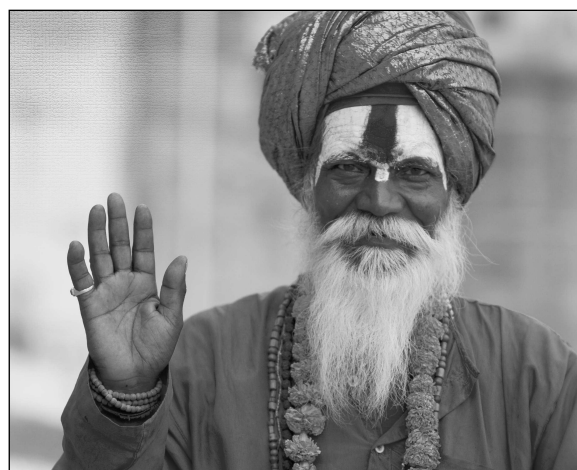
Téma náboženské autority (ať už textuální nebo personální) včetně jejich různorodých podob, funkcí a proměn je celkem pochopitelně jedním z klíčových témat religionistiky od nejranějších dob jejího vzniku v polovině devatenáctého století. V tomto čísle časopisu Dingir je jednotlivým formám a kategoriím náboženské autority věnováno osm tematických příspěvků.

Úvodní esej **Pavla Hoška** pojednává o nejdůležitějších proměnách významu a role náboženské autority v moderní a postmoderní době, zejména pak v euroamerické kulturní oblasti. Následující příspěvek politologa **Marka Čejky** uvádí základní typologii postojů náboženských autorit současného judaismu k politickým a teologickým aspektům izraelsko-palestinského konfliktu. Článek **Josefa Bartoška**, věnovaný povaze náboženské autority u sikhismu, pak dokládá pozoruhodnou a religionisticky nesmírně zajímavou proměnu personální autority v autoritu textuální, kdy se zcela doslova „guru stává knihou“ a kniha je nadále tím, čím byl dříve guru.

Následující text **Ivana O. Štampacha** pojednává o sledovatelných změnách v pojetí papežské autority z hlediska jejich nositelů, jak k nim dochází v působení a „vůdcovském stylu“ posledních několika nositelů Petrova úřadu. Příspěvek arabisty **Petra Pelikána** je věnován problematice náboženské legitimizace takzvaného Islámského státu z hlediska normativních textů islámu a hermeneutických zásad jejich výkladu.

Článek socioložky **Evy Křížové** zaměřuje pozornost na dynamiku neinstitutionalizované autority poskytovatelů a provozovatelů různých forem alternativní léčby nemocí těla i duše, často v těsné souvislosti s duchovními a filosofickými naukami, na kterých je ta která forma alternativní medicíny založena. **Jitka Schlichtsová** rozebírá ve svém příspěvku příčiny a důsledky hlubokého rozkolu v rámci hnutí Haré Kršna, způsobeného odlišným pojetím vůdcovské autority osobnosti zakladatele svámího Prabhupády a s tím souvisejícími konflikty ohledně vedení hnutí po jeho smrti.

Tematický blok tohoto čísla časopisu Dingir doplňuje rozhovor **Tomáše Novotného** s vedoucí pracovnící Centra pro postižené sekty Rachel Lichtensteinovou, věnovaný nejobyklejším podobám zneužití náboženské autority v rámci sektářských společenství ve státě Izrael.

OBSAH

Historický Ježíš, nebo kynický filosof? (Martin Dostál) .. 37

Z domova

Benny Hinn do Prahy nepřijel (Jakub Kroulík) 41

Guru Jára zadržen 43

(Jitka Schlichtsová a Zdeněk Vojtíšek)

Čeští jediové (Adam Baudiš) 45

Téma

Když se řekne autorita... (Pavel Hošek) 47

Rabíni se neshodnou (Marek Čejka) 49

Pod baldachýnem leží kniha (Josef Bartošek) 52

Změna pojetí papežské autority? (Ivan O. Štampach) .. 54

(Ne)zákonost Islámského státu (Petr Pelikán) 57

Zdroje autority alternativní medicíny (Eva Křížová) 60

Kdo smí zasvěcovat Kršnovy oddané? 62

(Jitka Schlichtsová)

Rozhovor s Rachel Lichtensteinovou

Chceme omezit moc duchovních vůdců 64

(Tomáš Novotný)

Info-servis

..... 66

Události

Násilnosti a světlo světa (Zuzana Kostíková) 68

Evropa a islám (Jaroslav Franc) 68

Recenze

Dejiny kresťanstva z globálnej perspektívy 69

(Pavol Bargár)

S Lewisem k ohnisku bytí (Zuzana Kostíková) 69

Knížní definice alternativní medicíny 70

(Martin Ořešník)

Reflexe

Thursatrú (Matouš Mokřý) 71

Čtení

Jak vzniká charismatická autorita (Roy Wallis)

Doc. **Pavel Hošek**, Th. D. (*1973) je vedoucím katedry religionistiky Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.